

Cabaretière **Karin Bloemen**

‘Ik ben nog steeds bezig mijn jeugd in te halen’

Het trauma uit haar kindertijd heeft ze overwonnen door erover te praten. “Zo vaak dat je denkt: Pfff, nu heb ik het wel gehad.” Nu wil ze er zijn voor haar man en dochters. “Dat zijn vaak de gelukkigste momenten in mijn leven.”

Tekst Ingrid Spelt | Foto's Hadewych Veys | Visagie Theo Hopman ▶

Karin Bloemen (54)

is cabaretière, zangeres en actrice. Ze staat al bijna dertig jaar op het toneel, maakt haar eigen theatershows en won onder andere een Gouden Harp, Edison en de Annie M.G. Schmidtprijs. In 2011 is ze benoemd tot Officier in de Orde van Oranje-Nassau. Ze is getrouwd met jazzgitarist Marnix Busstra en heeft twee dochters en een pleegzoon. Momenteel toert ze door het land met haar voorstelling *Witte Nar*. Kijk voor de speellijst op www.labloemen.nl

‘Vroeger is de Kleinkunstacademie heel belangrijk voor me geweest. Daar werd ik min of meer gedwongen over mijn achtergrond te praten. Wie ben je – dat stuk wordt uitgekauwd. Iedereen had pijn opgelopen in z’n jeugd; daarin vonden we elkaar ook. Het werkte eigenlijk als therapie.

Voor mijn gevoel weet bijna iedereen wel dat ik een zeer ongelukkige jeugd heb gehad vol incest, ellende, verdriet, angst en pijn. Maar: dat is óók alweer veertig jaar geleden. Juist als je uit een achtergrond van leugens en intriges komt, is het belangrijk om daar afstand van te nemen, ook in de openbaarheid. Na een paar jaar op de Kleinkunstacademie was mijn misbruikverleden volledig geaccepteerd. Maakte ik een voorstelling op school waarin incest ter sprake kwam, dan riepen ze: ‘O ja, jij had natuurlijk die incest.’ Dat vond ik geweldig. Ik ontdekte dat ik niet alleen maar die vrouw met dat verleden was, maar dat ik er ook overheen kon groeien. Door je trauma te benoemen en erover te praten, verdwijnt het voor een deel dus ook.

Mijn moeder is van mijn stiefvader gescheiden toen ik 15 was. Dat was best heftig. Haar leven lag overhoop: twee keer gescheiden en alles kwijt. Ze had vijf kinderen – twee van mijn stiefvader – en belandde in de bijstand. Aan haar beslissing heeft ze een moeilijk leven overgehouden. In die tijd heb ik nooit therapie gehad, terwijl dat wel hard nodig was. ‘Beter om het nooit meer te benoemen’, was het motto van mijn moeder. Incest werd in de doofpot gestopt. Dat brak me uiteindelijk enorm op: ik verkilde en vluchtte in heel hard werken.

Mijn echte vader heeft hier nooit iets van geweten. Nadat hij van mijn moeder scheidde, heb ik hem niet meer gezien. Daar zorgde mijn stiefvader wel voor. Mijn vader kwam er niet in en wij mochten niet naar hem toe. De kans zat erin dat ik dan alles aan hem zou vertellen. Mijn vader heb ik later ook niet meer ontmoet. Hij overleed op zijn 44ste. Ik heb zijn naam opnieuw aangenomen en dat heeft me op weg geholpen bij het verwerken van mijn verleden.

Op mijn 25ste was er een rechtszaak tegen mijn stiefvader. Hij werd schuldig bevonden. Ik was toen net bekend en kon niet voorkomen dat mijn

incestverleden in de publiciteit kwam. Ik ben er altijd open over geweest. Hoe ongemakkelijk ook, het is wél de waarheid. Mijn familie had liever gezien dat ik er nooit over had gesproken. Ooms en tantes, broers en zussen vonden het vaak erg ongemakkelijk als het in de pers ter sprake kwam. Begrijpelijk, want het is mij overkomen en nu werden zij er óók op aangesproken.

Op advies van Adelheid Roosen – we speelden toen in cabaretgroep Purper – ben ik in therapie gegaan. ‘Je wordt altijd zo boos en daar moet je echt iets aan doen’, zei ze. Ze had gelijk; je moet erover praten. Zo vaak dat je denkt: Pfff, nu heb ik het wel gehad.

Nu heb ik met mijn moeder een redelijk goed contact. Heel *close* ben ik niet met mijn familie. Dat komt misschien door mijn verleden, maar ook door mijn vak. Ik ben vaak onderweg. Het heeft geen zin om mijn moeder iets te verwijten. Ook zij was slachtoffer van misbruik en intimidatie. We zaten allemaal in hetzelfde schuitje. Uiteindelijk heeft ze wel het goede gedaan door weg te gaan bij mijn stiefvader.

Ik heb tijd nodig gehad om de rol van mijn moeder een plek te kunnen geven. Maar als je niet kunt vergeven, kun je niet verder leven. Met haat blijven rondlopen, slaat altijd terug op jezelf. En daar word je heel ongelukkig van.

Ik heb het recht verworven op mijn leven: op leuk werk, op liefde, op seks. Als je besluit dat je recht hebt op geluk, dan ben je al vijftig procent op weg. Dat geldt voor alle trauma’s.

Mijn hele levensverhaal heb ik verteld aan Arthur Japin. Hij heeft het gebruikt als uitgangspunt van zijn roman *Maar buiten is het feest*. Dat heeft hij zo ontzettend goed en mooi gedaan. Mijn achtergrond kun je veel beter begrijpen als je zijn boek hebt gelezen. Juist omdat het geromantiseerd is, de hoofdpersoon niet mijn naam heeft en de harde feiten niet benoemd worden. Soms moest ik erom glimlachen: als de werkelijkheid zo mooi was geweest als hij het beschrijft, was dat fijn geweest. Een paar vriendinnen hebben het boek gelezen en snaptten toen pas wat ik al die tijd bedoeld heb.

Door het boek van Arthur realiseerde ik me

**‘Bij mijn man
voel ik me
altijd veilig.’**

opnieuw dat mijn mechaniek, mijn structuur, mede gevormd is door de incestperiode. Het voortdurend onder stress en spanning leven in je jeugd, je bekeken en bedreigd worden – dat maakt je heel alert. ‘Vind je het niet eng op de bühne’, vragen mensen weleens aan me. Wat bedoel je, denk ik dan, want op het toneel ben ik veilig; daar kan ik pas ontspannen. Dat vind ik ook zo leuk aan het theater. ‘Ik speel vanavond in Carré’, zeg ik altijd; niet: ‘Ik werk daar.’ Mijn kinderjaren heb ik ruim ingehaald door op het toneel te staan. Spelend zoek ik naar wat ik leuk, mooi, grappig en stout vind. Ik denk dat ik nog steeds bezig ben mijn jeugd in te halen en het kind in mij een plek op deze aarde te geven. Ik moest leren dat liefde ook liefde kan zijn zonder dat er een voorwaarde aan zit. Bij Marnix, mijn man, voel ik me altijd veilig. Ik heb natuurlijk ook foute keuzes gemaakt in de liefde. Het is even zoeken tot je een zielsmaat ontmoet die je begrijpt en aanvoelt wat pijnlijk is en wat niet. Marnix is eerlijk, oprecht, artistiek en intelligent. We hebben altijd wat om over te praten, lachen wat af en durven elkaar te corrigeren. We behandelen elkaar met respect en stellen eisen. In een lange relatie moet je het ook seksueel spannend kunnen houden. Dat kan ook na 22 jaar; nog steeds zijn we op ontdekkingsreis. Samen bedenken we mijn shows. Hij schrijft muziek bij de liedjes, schrijft mee aan de conferences en regisseert mijn voorstellingen. Maar weinig mensen weten hoe groot zijn rol is bij het maken van de shows. Ik zou niet weten wat ik zonder hem moest.

We doen alles samen, ook het huishouden en de opvoeding van onze twee dochters, Iona (16) en Eliane (15). Hij voedt over het algemeen de kinderen wat meer op dan ik. De laatste twee jaar waren er periodes dat ik soms zeven keer per week in het theater stond. Dan voel ik me, net als iedere hardwerkende moeder, weleens schuldig en niet zo’n goede moeder als ik zou willen zijn. Ik doe wat ik kan. Voordat mijn voorstelling begint, bel ik altijd met mijn dochters. Ik wil op de hoogte blijven van hun dag. Over het algemeen is de balans goed. We zorgen dat we zeer regelmatig met z’n vieren dingen doen. Dat zijn vaak de gelukkigste momenten in mijn leven. Natuurlijk ►

‘Van nature ben ik heel trouw.’

mis ik soms een stukje van hun leven. Aan de andere kant: tienermeisjes moeten zelfstandig worden en hun eigen weg vinden en hebben daar ook ruimte voor nodig. We hebben wel één afspraak met de meiden: als er iets gebeurt dat wij misschien niet zo leuk vinden, dan vertel je het wel. Lieg je of hou je het achter, dan heb je een probleem. Dus komen ze thuis met: ‘Ik vertel het maar eerlijk, want dan krijg ik geen straf.’ Met Gerben (de zoon van Karins overleden zus die op 6-jarige leeftijd bij haar kwam wonen, red.) heb ik een goede band. Hij is nu 31. Ik ben zijn moeder en hij heeft nog een moeder, eentje die van boven over hem waakt. Dat heb ik hem altijd verteld. Toen ik mijn dochters kreeg, was hij bang dat hij weggestoten zou worden. Hij was bang om me kwijt te raken. Ik kon alleen maar bewijzen dat het niet zo was door het niet zo te laten zijn. Gerben is pas getrouwd. Stond ik daar als super-trotse moeder. Mijn dochters lopen met hem weg. Als ze eens iets flikken, zegt hij: ‘Stuur ze maar naar mij mam, ik praat wel met ze.’ Zo lief.

Straks wil ik samen met Marnix mooie liedjes en programma’s blijven maken. En ik hoop dat mijn vriendschap met Arthur Japin

nog lang voortduurt. Als ik hem zie, praten we meteen over van alles en nog wat: ideeën, gedachtes, principes en gevoelens. Arthur is een visionair. Eigenlijk zou ik graag mensen als Arthur bij elkaar brengen: schrijvers, acteurs, musici. Vroeger had je dat ook, dan troffen ze elkaar in een café en filosofeerden ze erop los. Heerlijk. Marnix en ik zijn gek op reizen, het was altijd ons doel voor later. ‘Dat ooit hè, als we daar nú eens aan gaan beginnen’, zei ik vijftien jaar geleden. Ik had toen al sterk het vermoeden dat ik op mijn 60ste geen bergen meer ga beklimmen of ga abseilen in een grot. Dus hebben we onze toekomst naar voren geschoven en gaan we nu naar alle mooie plekken op de wereld. We hebben al zoveel geweldige reizen gemaakt. Naar Australië, Nieuw-Zeeland, Brazilië, Maleisië, Vietnam, China, Japan en Zuid-Afrika. Dat voelt als grote rijkdom. Over twintig jaar ben ik nog net zo verliefd op Marnix als nu, dat weet ik zeker. Laatst zei ik voor de grap tegen hem: ‘We moeten er nu echt mee ophouden hoor, het is zo niét rock-’n-roll, zo’n lang huwelijk.’ Onzin natuurlijk! Wat goed is, is goed. Van nature ben ik heel trouw en absoluut geen vreemdganger. En hij ook niet, voor zover ik weet. Onze intimiteit samen is uniek en voor ons meer dan genoeg.” ■